

Kanun

Entegre Devre Topoğrafyalarının Korunması Hakkında Kanun

Kanun No. 5147

Kabul Tarihi : 22.4.2004

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, bu Kanun hükümlerine uygun entegre devre topoğrafyalarının korunmasını, bu alanda rekabet ortamının oluşturulmasını ve bu suretle sanayinin gelişmesini sağlamaktır.

Bu Kanun, tescilli entegre devre topoğrafyalarının korunmaları ile ilgili esasları, kuralları ve şartları kapsar. Bu Kanun kapsamında entegre devre topoğrafyalarına sağlanan koruma, hak sahiplerinin diğer kanunlarla getirilen korumalardan yararlanmalarına engel teşkil etmez.

Tanımlar

MADDE 2. — Bu Kanunda geçen;

a) Entegre devre: Elektronik bir işlevi veya bunun gibi diğer işlevleri yerine getirmek üzere tasarlanmış, en az bir aktif elemanı olan ve ara bağlantılarından bir kısmının ya da tümünün bir parça malzeme içerisinde ve/veya üzerinde bir araya getirilmiş ara veya son formdaki bir ürünü,

b) Entegre devre topoğrafyası: Entegre devreyi oluşturan tabakaların üç boyutlu dizilimini gösteren, üretim amacıyla hazırlanmış ve herhangi bir formatta sabitlenmiş görüntüler dizisi olup, her görüntü entegre devrenin üretiminin herhangi bir aşamasındaki yüzeyinin tamamının veya bir kısmının görünümünü,

c) Enstitü: Türk Patent Enstitüsünü,

d) Sicil: Entegre Devre Topoğrafyaları Sicilini,

e) Lisans: Kullanım hakkını,

f) Lisans sözleşmesi: Entegre devre topoğrafyası hakkı sahibinin entegre devre topoğrafyasının kullanım hakkını üçüncü kişilere verdiği sözleşmeyi,

g) Bülten: Sicile kaydedilen entegre devre topoğrafyalarının yayımlandığı bülteni,

h) Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu: Sinaî mülkiyet haklarının tescil işlemleri ile ilgili Enstitünün almış olduğu kararlara karşı başvuru sahibi veya üçüncü kişiler tarafından yapılacak itirazları inceleyen ve değerlendiren Kurulu,

ı) Mahkeme: İhtisas mahkemelerini,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Korumadan Yararlanacak Kişiler, Korumanın Konusu, Şartları ve Süresi

Korumadan yararlanacak kişiler

MADDE 3. — Bu Kanun ile sağlanan korumadan; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde ikametgâhı olan ve sinaî veya ticarî faaliyette bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile ilgili uluslararası anlaşmaların hükümleri dahilinde başvuru hakkına sahip kişiler yararlanır.

Birinci fıkra hükmü kapsamı dışında kalmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyeti uyruğundaki kişilere kanunen veya fiilen entegre devre topoğrafyası koruması tanıyan devletlerin uyruğundaki gerçek ve tüzel kişiler de karşılıklılık ilkesi gözetilerek Türkiye'de bu haktan yararlanırlar.

Korumanın konusu

MADDE 4. — Orijinal niteliğe sahip entegre devre topoğrafyaları, tescil belgesi verilerek korunur. Koruma; entegre devre topoğrafyasının dayandığı içerik, işlem süreci, sistem, teknik veya topoğrafyanın kendisi dışında topoğrafyada sabitlenmiş bilgiye uygulanmaz.

Bu Kanun kapsamındaki korumadan yararlanma, yapısında koruma altına alınmış bir entegre devre topoğrafyası bulunduran entegre devrenin, herhangi bir üründe kullanılıp kullanılmamasına bağlı değildir.

Orijinallik

MADDE 5. — Bir entegre devre topoğrafyası, tasarlayıcısının kendi fikrî çabası sonucu ortaya çıkmış ve tasarlama sırasında entegre devre üreticileri ve entegre devre topoğrafyası tasarlayıcıları arasında bilinmiyorsa orijinal sayılır.

Bilinen elemanların ve ara bağlantıların düzenlenmesinden oluşan bir entegre devre topoğrafyası, bütün olarak ele alındığında, bir araya getirilmiş şekli bakımından orijinallik şartını taşıyorsa korumadan yararlanır.

Korumanın başlangıcı ve süresi

MADDE 6. — Bu Kanuna göre entegre devre topoğrafyasına sağlanan korumanın başlangıcı; entegre devre topoğrafyasının, hak sahibi tarafından veya onun izniyle üçüncü bir kişi tarafından, yurt içinde veya yurt dışında ilk kez ticarî açıdan piyasaya sürüldüğü tarihten itibaren iki yıl içinde tescil başvurusunun da yapılmış olması kaydıyla; sözü edilen piyasaya sürülme tarihi veya ticarî açıdan piyasaya sürümün olmadığı hâllerde, tescil başvurusunun yapıldığı tarihtir.

Koruma süresi, birinci fıkrada belirtilen başlangıç tarihinden itibaren on yıl olup, bu süre onuncu takvim yılının bitiminde sona erer.

Entegre devre topoğrafyası gizlilik gerektiren hâller dışında, ticarî olarak kullanılmamışsa ve tasarlandığı tarihten itibaren onbeş yıl içerisinde Enstitüye tescil için başvurulmamışsa entegre devre topoğrafyasını koruma hakkı talep edilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hak Sahipliği, Hak Sahibinin Yetkileri ve Koruma Hakkının Sınırlandırılması

Hak sahipliği

MADDE 7. — Entegre devre topoğrafyasını koruma hakkı, tasarlayıcısına veya onun hukukî haleflerine aittir.

Entegre devre topoğrafyasının birden çok kişi tarafından tasarlandığı durumlarda, aralarında aksine bir sözleşme yoksa, koruma hakkı bu kişiler tarafından müştereken kullanılır.

Hizmet ilişkisinde hak sahipliği

MADDE 8. — Aralarındaki sözleşmede aksine bir hüküm yoksa; memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken tasarladıkları entegre devre topoğrafyasının koruma hakkı işverenlere aittir.

Sözleşmesi gerektirmediği hâlde memur, hizmetli veya işçinin; işyerindeki bilgiler ya da araçlardan faydalanarak, bir entegre devre topoğrafyası yapması durumunda, yapılan entegre devre topoğrafyasının koruma hakkı işverenlere ait olur. Bu durumda memur, hizmetli veya işçiye yaptığı entegre devre topoğrafyasının önemi göz önüne alınarak, tespit edilecek bir bedel ödenir. Tarafların bedel konusunda anlaşamamaları hâlinde, söz konusu bedel mahkemece belirlenir.

Üniversite mensuplarının hak sahipliği

MADDE 9. — Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksek okullarda bilimsel çalışma yapmakta olan öğretim elemanlarınca tasarlanan entegre devre topoğrafyaları üzerindeki hak, öğretim elemanlarına aittir.

Öğretim kurumu, entegre devre topoğrafyasıyla sonuçlanan araştırmalar için özel olarak belli araç ve gereçleri sağlamak suretiyle harcamalarda bulunmuşsa, öğretim elemanları öğretim kurumuna entegre devre topoğrafyasının değerlendirildiğini yazı ile bildirmekle, talep hâlinde, entegre devre topoğrafyasının değerlendirme şekli ve elde edilen kazanç miktarı hakkında bilgi vermekle yükümlüdür. Öğretim kurumu, kendisine yapılan yazılı bildirim tarihinden itibaren üç ay içinde elde edilen kazançtan uygun bir miktarın verilmesini talep edebilir. Ancak, talep edilecek miktar öğretim kurumu tarafından yapılan harcamaları aşamaz.

Hizmet sözleşmesi dışında kalan sözleşmelerde hak sahipliği

MADDE 10. — Hizmet sözleşmesi dışında kalan iş görme sözleşmeleri çerçevesinde tasarlanan entegre devre topoğrafyalarının hak sahibi, aksine bir anlaşma yoksa işi veren kişidir.

Entegre devre topoğrafyası hak sahibinin yetkileri

MADDE 11. — Entegre devre topoğrafyası hak sahibi, izni dışında yapılan aşağıdaki fiilleri önleme konusunda inhisarî yetkilere sahiptir:

a) Orijinal olma şartlarını haiz bulunmayan parçaların çoğaltılması hariç olmak üzere, koruma altındaki entegre devre topoğrafyasının bütününe veya bir kısmının, bir entegre devre içine alınması ya da bunun dışında herhangi bir şekilde çoğaltılması.

b) Korunan bir entegre devre topoğrafyasının, korunan entegre devre topoğrafyasını içeren bir entegre devrenin ya da yasal olmayan bir biçimde çoğaltılmış entegre devre topoğrafyasını içeren ürünün ithali, satışı veya ticarî amaçlı dağıtılması.

Koruma hakkının sınırlandırıldığı durumlar

MADDE 12. — Aşağıda sayılan fiiller entegre devre topoğrafyası koruma hakkı kapsamı dışındadır:

a) Koruma altındaki entegre devre topoğrafyasının ticarî olmayan kişisel amaçlar için veya yalnızca değerlendirme, analiz, araştırma ya da eğitim amaçları için çoğaltılması.

b) (a) bendinde belirtilen analiz ve değerlendirme sonucu ortaya çıkan ve orijinal olan entegre devre topoğrafyasının 11 inci maddedeki fiillere konu edilmesi.

c) Korunan entegre devre topoğrafyasının veya bu entegre devre topoğrafyasını üzerinde bulunduran entegre devrenin, hak sahibi tarafından veya onun onayı ile yurt içinde veya yurt dışında piyasaya sürülmesinden sonra, söz konusu entegre devre topoğrafyası veya entegre devrenin ithalatı, satılması veya ticarî amaçlı dağıtımı.

d) 11 inci maddenin (b) bendinde belirtilen fiillerin, bu tür bir fiili gerçekleştiren veya gerçekleştirilmesini isteyen şahsın, söz konusu entegre devreyi ya da bu entegre devre üzerinde kullanılan herhangi bir entegre devre topoğrafyasını edinirken, bunun kanunlara aykırı tarzda çoğaltılmış bir entegre devre ya da entegre devre topoğrafyası olduğunu bilmediği ya da bilmesinin mümkün olmadığı ancak, bu kişinin entegre devre ya da entegre devre topoğrafyalarının kanunlara aykırı tarzda çoğaltılmış olduğunu fark ettiği andan sonra, yalnızca o zamana kadar elinde tuttuğu ya da sipariş ettiği mallar üzerinden 11 inci maddenin (b) bendinde belirtilen fiilleri gerçekleştirmek ve hak sahibine bu entegre devre ya da entegre devre topoğrafyaları ile ilgili olarak makul bir bedel ödemek şartıyla işlenmesi.

e) Üçüncü bir kişi tarafından bağımsız olarak tasarlanmış orijinal ve birebir aynı olan bir entegre devre topoğrafyasına ilişkin olarak 11 inci maddenin (b) bendindeki fiillerden herhangi birinin gerçekleştirilmesi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru Şartları ve Tescil

Tescil mercii

MADDE 13. — Entegre devre topoğrafyalarının tescilinde yetkili kuruluş, Enstitüdür. Tescil başvuruları yazılı olarak ve her entegre devre topoğrafyası için ayrı yapılır.

Başvuru şartları

MADDE 14. — Entegre devre topoğrafyası tescil başvuru dilekçesi aşağıdaki bilgi ve belgeleri ihtiva eder:

- Başvuru sahibinin adı ve adresi.
- Entegre devre topoğrafyası hakkında özet bilgi.
- Başvuru ücretinin ödendiğine dair belge.
- Entegre devre topoğrafyasının ilk ticarî kullanım tarihi veya böyle bir kullanımın gerçekleşmediğine dair beyan.

e) 7, 8, 9 ve 10 uncu maddelere göre hak sahipliğinin ne şekilde elde edildiğinin beyanı.

f) Başvuru vekil aracılığı ile yapılıyorsa vekâletname.

g) Başvuru tüzel kişi adına yapılıyor ise imza sirküleri.

h) Entegre devrenin yerine getirdiği elektronik işlevleri tanımlayan bilgileri de içeren entegre devre topoğrafyası kopya veya çizimleri.

Ancak, ibraz edilen kopya veya çizimlerin entegre devre topoğrafyasının tanınmasına yeterli olması durumunda, entegre devrenin üretimiyle ilgili parçalara ait kopya veya çizimler verilmeyebilir.

Başvuruya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Şekli inceleme ve başvuru tarihinin kesinleşmesi

MADDE 15. — Başvurunun 14 üncü maddedeki koşullara ve yönetmeliğe uygun bir şekilde yapılmadığı durumlarda; Enstitü başvuru sahibine bildirimde bulunarak eksiklikleri gidermesi için tebliğ tarihinden itibaren iki aylık süre verir.

Ancak;

a) Başvuru dilekçesi,

b) Başvuru sahibinin kimliğine ilişkin bilgiler,

c) Entegre devre topoğrafyasının kopyaları ya da çizimleri,

Başvuru sırasında verilmiş ise, başvuru Enstitüye verildiği tarih itibarıyla kesinleşir.

Başvurunun Enstitüye verildiği tarihte, ikinci fıkrada sayılan koşullarda eksiklik olması halinde başvuru, eksikliklerin giderildiği tarih itibarıyla kesinleşir.

Eksiklikler verilen süre içerisinde giderilmediği takdirde, başvuru yapılmamış sayılır.

Tescil ve yayımlama

MADDE 16. — Başvurunun kesinleşmesiyle Enstitü; başvuruyu, başvuru dilekçesinde belirtilen bilgilerin doğruluğunu, başvuru yapanın başvuru yapma hakkına sahip olup olmadığını, entegre devre topoğrafyasının orijinal olup olmadığını incelemeksizin Sicile kaydeder.

Sicil alenidir. Ücretin ödenmesi koşuluyla sicil örneği alınabilir. Ücretler, Enstitü tarafından yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

Sicile kaydı yapılmış entegre devre topoğrafyası, Bültende yayımlanır.

Sicilde yer alacak bilgiler yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Devir, İntikal, Rehin, Haciz ve Lisans

Devir, intikal, rehin ve haciz

MADDE 17. — Entegre devre topoğrafyası başvurusu veya tescilinden doğan haklar başkasına devredilebilir ve miras yoluyla intikal eder. Bu haklar üzerinde ölüme bağlı tasarrufların yapılması mümkündür.

Başvuru ve tescilden doğan hak, kanunî veya akdî rehne ve hacze konu olabilir. Bu durumda taraflardan birinin talebi üzerine ilgili haklar Sicile kaydedilir ve Bültende yayımlanır. Rehin hakkı ve haciz bakımından 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Başvuru ve tescilden doğan hak üzerinde yapılacak sağlararası işlemler yazılı şekle tâbidir.

Başvuru ve tescilden doğan entegre devre topoğrafyası hakkının devri veya miras yolu ile intikali, tebliğde öngörülen ücretin ödenmesi ile Sicile kaydedilir ve Bültende yayımlanır. Yayım tarihi üçüncü şahıslara karşı hüküm ifade etme tarihidir.

Lisans

MADDE 18. — Başvuru ve tescilden doğan hakla ilgili olarak lisans sözleşmesi yapılabilir. Taraflardan birinin talebi üzerine lisans sözleşmesi Sicile kayıt ve ilân edilir. Enstitü, ibraz edilen sözleşmeye ait gizli bilgileri dosyalayarak saklar. Lisans sözleşmesi Sicile kaydedilmediği sürece üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez.

Lisans, inhisarî lisans veya inhisarî olmayan lisans şeklinde verilebilir. Aksi sözleşmede kararlaştırılmamışsa lisans inhisarî değildir. Lisans veren, entegre devre topoğrafyasını kendi kullanabileceği gibi, üçüncü kişilere aynı entegre devre topoğrafyasına ilişkin başka lisanslar da verebilir.

İnhisarî lisans söz konusu olduğu zaman, lisans veren başkasına lisans veremez ve hakkını açıkça saklı tutmadıkça, kendisi de entegre devre topoğrafyasını kullanamaz.

Aksi sözleşmede kararlaştırılmamışsa, lisans alanlar, sözleşmeden doğan haklarını üçüncü kişilere devredemezler ve alt lisans veremezler.

Aksi sözleşmede kararlaştırılmamışsa, inhisarî lisansa sahip olan kişi, üçüncü bir kişi tarafından, entegre devre topoğrafyası hakkı sahibinin tescilden doğan haklarına tecavüz edilmesi durumunda, entegre devre topoğrafyası hakkı sahibinin bu Kanun uyarınca açabileceği davaları, kendi adına açabilir. İnhisarî olmayan lisans sahiplerinin dava açma hakları yoktur.

Entegre devre topoğrafyası hakkına tecavüz dolayısıyla dava açma hakkı olmayan bir lisans alan, noter vasıtasıyla yapacağı bir bildirim ile dava açmasını entegre devre topoğrafyası hakkı sahibinden isteyebilir. Entegre devre topoğrafyası hakkı sahibinin, bu talebi kabul etmemesi veya bildirim alındığı tarihten itibaren üç ay içerisinde dava açmaması hâlinde lisans alan, yaptığı bildirim de ekleyerek kendi adına dava açabilir. Lisans alan, dava açtığı takdirde, dava açtığını entegre devre topoğrafyası hakkı sahibine bildirmekle yükümlüdür. Lisans alan, ciddî bir zarar tehlikesi karşısında ve üç aylık sürenin geçmesinden önce ihtiyati tedbire karar verilmesini mahkemeden talep edebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Hükümsüzlük Hâlleri, Hakkın Sona Ermesi ve İşlem Yapma Yetkisi Olanlar

Hükümsüzlük talebi ve hükümsüzlük hâlleri

MADDE 19. — Aşağıdaki hâllerde entegre devre topoğrafyası hakkının hükümsüz sayılmasına, tüketici dernekleri, 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanun ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve diğer menfaati olan kişilerin talebi üzerine mahkemece karar verilir:

a) Entegre devre topoğrafyasının 4 üncü ve 5 inci maddelerde belirtilen koruma şartlarını haiz olmadığı ispat edilmişse.

b) Entegre devre topoğrafyası hak sahipliğinin başka kişi veya kişilere ait olduğu ispat edilmişse.

c) Entegre devre topoğrafyası tescil başvurusunun yapılmasından önce entegre devre topoğrafyasının yurt içinde veya yurt dışında ticarî kullanımı durumunda, söz konusu başvurunun, 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen süre içinde yapılmadığı ispat edilirse.

Hükümsüzlük nedenleri entegre devre topoğrafyasının bir bölümüne ilişkin bulunuyorsa, sadece ilgili bölümün hükümsüzlüğüne karar verilir.

Hükümsüzlük, karşı dava olarak da ileri sürülebilir.

Mahkeme gerek dava açıldığında, gerek kararın kesinleşmesi hâlinde durumu Enstitüye bildirir. Enstitü duyuru ve kararı en kısa sürede Sicile kaydeder ve Bültende yayımlar.

Hükümsüzlüğün etkisi

MADDE 20. — Entegre devre topoğrafyasının hükümsüzlüğüne karar verilmesi hâlinde, karar geçmişe etkili sonuçlar doğurur.

Entegre devre topoğrafyası hakkı sahibinin kötüniyetli olarak hareket etmesinden kaynaklanan zararın giderilmesine ilişkin tazminat talepleri saklı kalmak üzere, hükümsüzlüğün geriye dönük etkisi aşağıdaki durumları etkilemez:

a) Entegre devre topoğrafyasının hükümsüz sayılmasından önce, bir entegre devre topoğrafyasına tecavüz sebebiyle verilen hukuken kesinleşmiş ve uygulanmış kararlar.

b) Entegre devre topoğrafyasının hükümsüzlüğüne karar verilmeden önce, yapılmış ve uygulanmış sözleşmeler. Ancak, hâl ve şartlara göre, haklı sebepler ve hakkaniyet ilkesi göz önünde bulundurularak sözleşme uyarınca ödenmiş bedelin kısmen veya tamamen iadesi mümkündür.

Entegre devre topoğrafyasının hükümsüzlüğüne ilişkin kesinleşmiş karar, herkese karşı hüküm doğurur.

Hakkın sona erme sebepleri

MADDE 21. — Entegre devre topoğrafyası koruma hakkı; koruma süresinin dolması veya entegre devre topoğrafyası hakkı sahibinin bu hakkından vazgeçmesi hâllerinden birinin gerçekleşmesi ile sona erer.

Entegre devre topoğrafyası koruma hakkının sona ermesi hâlinde, sona erme sebebinin gerçekleşmiş olduğu andan itibaren hakkın konusu kamu malı sayılır. Bu husus Enstitü tarafından Bültende ilân edilir.

Koruma hakkından vazgeçme

MADDE 22. — Entegre devre topoğrafyası koruma hakkı sahibi, başvuru veya tescilden doğan hakkından vazgeçebilir.

Vazgeçme isteğinin yazılı olarak Enstitüye bildirilmesi gerekir. Vazgeçme, Sicile kayıt tarihi itibarıyla hüküm doğurur.

Sicile kayıt edilmiş hakların ve lisansların sahiplerinin izni olmadıkça, hak sahibi hakkından vazgeçemez.

Entegre devre topoğrafyası koruma hakkı üzerinde, üçüncü bir kişi tarafından hak sahipliği iddia edilmekte ise onun izni olmadıkça, entegre devre topoğrafyası koruma hakkından vazgeçilemez.

Enstitü nezdinde işlem yapma yetkisi olan kişiler

MADDE 23. — Entegre devre topoğrafyası başvurusu yapan gerçek ve tüzel kişiler ile Sicile kayıtlı patent vekilleri Enstitü nezdinde işlem yapabilir.

Tüzel kişiler, yetkili organları tarafından tayin edilen kişi veya kişilerce temsil edilirler.

İkametgâhı yurt dışında bulunan kişiler ancak, Sicile kayıtlı patent vekilleri vasıtasıyla temsil edilirler.

Vekil tayin edilmesi hâlinde, tüm işlemler vekil vasıtasıyla yapılır. Vekile yapılan tebligat asile yapılmış sayılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Tecavüz Sayılan Fiiller, Davalar, Mahkemeler, İhtiyati Tedbirler ve Zamanaşımı

Hakka tecavüz sayılan fiiller

MADDE 24. — 12 nci maddede sayılan fiiller hariç olmak üzere, 11 inci maddenin (a) ve (b) bentlerinde sayılan fiillerin işlenmesi durumunda, bu fiillerin işlenmesinin önlenmesi için, zarar görenin dava açma hakkı vardır.

Entegre devre topoğrafyası başvurusu, 16 ncı maddeye göre Bültende yayımlandığı takdirde başvuru sahibi, entegre devre topoğrafyasına vaki tecavüzlere dolaylı dava açma hakkına sahiptir. Tecavüz eden, başvurudan veya kapsamından haberdar edilmiş ise başvurunun Bültende yayımlanmış olmasına bakılmaz. Tecavüz edenin kötünietli olduğuna mahkeme tarafından hükümlenirse, yayımdan önce de tecavüzün varlığı kabul edilir.

Devir talebinde bulunma hakkı

MADDE 25. — Başvuruya konu olan temel unsurun, üçüncü bir kişinin entegre devre topoğrafyasından izinsiz alınması durumunda, bu üçüncü kişi başvurunun kendisine devredilmesini mahkemeden talep edebilir.

Başvurunun tescil edilmiş olması durumunda ise üçüncü kişi tescilin yayımlanmasından itibaren üç yıl içerisinde, tescilin kendi adına devredilmesini ve Sicilin buna göre düzeltilmesini mahkemeden talep edebilir.

Hak sahibinin hakları ve hukuk davalarında yetkili mahkeme

MADDE 26. — Başvuru veya tescilden doğan hakkı tecavüze uğrayan entegre devre topoğrafyası hak sahibi, mahkemeden aşağıdaki taleplerde bulunabilir:

- Tecavüz fiilini ispatlayacak delillerin tespiti.
- Fiilin tecavüz olup olmadığının tespiti.
- Tecavüzün giderilmesi ve maddî-manevî zararın tazmini.
- Entegre devre topoğrafyasından doğan haklara tecavüz suretiyle üretilen veya ithal edilen ürünlere ve bunların üretiminde doğrudan doğruya kullanılan araçlara el konulması.
- Hakka tecavüz eden kişi aleyhine verilen mahkeme kararının, masrafları tecavüz eden tarafından karşılanarak ilgililere tebliğ edilmesi ve kamuya ilân yoluyla duyurulması.
- Hakka tecavüzün durdurulması ve devamını önlemek üzere tedbirlerin alınması, (d) bendine göre el konulan ürünlerin ve araçların şekillerinin değiştirilmesi veya entegre devre topoğrafyasından doğan haklara tecavüzün önlenmesi kaçınılmaz ise imhası.

g) Mümkün olduğu takdirde (d) bendi uyarınca el konulan ürün ve araçlar üzerinde kendisine mülkiyet hakkı tanınması. Bu durumda, söz konusu ürünlerin değeri, tazminat miktarından düşülür. Bu değer, kabul edilen tazminatı aştığı takdirde, aşan miktar entegre devre topoğrafyası hak sahibince karşı tarafa ödenir.

Tedbirler konusunda mahkeme, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümlerine göre karar verir.

Hak sahibi tarafından üçüncü kişiler aleyhine açılacak hukuk davalarında yetkili mahkeme, davacının yerleşim yerinin olduğu veya suçun işlendiği veya tecavüz fiilinin etkilerinin görüldüğü yerdeki mahkemedir.

Davacının Türkiye'de yerleşim yerinin olmaması hâlinde yetkili mahkeme, Sicile kayıtlı vekilin işyerinin bulunduğu yerdeki ve eğer vekillik kaydı silinmiş ise Enstitü merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemedir.

Üçüncü kişiler tarafından entegre devre topoğrafyası başvurusu veya entegre devre topoğrafyası hakkı sahibi aleyhine açılacak davalarda yetkili mahkeme, davalının yerleşim yerinin bulunduğu yerdeki mahkemedir. Entegre devre topoğrafyası başvurusu veya entegre devre topoğrafyası hakkı sahibinin Türkiye'de ikamet etmemesi hâlinde, bu maddenin dördüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Birden fazla mahkemenin yetkili olduğu durumda yetkili mahkeme, ilk davanın açıldığı mahkemedir.

Tecavüzü kanıtlayan belgeleri talep etme

MADDE 27. — Entegre devre topoğrafyası hak sahibi, entegre devre topoğrafyasının kendi izni olmaksızın kullanılması sonucunda uğramış olduğu zarar miktarının belirlenmesi için tazminat yükümlüsünden kullanım ile ilgili belgeleri vermesini talep edebilir.

Yoksun kalınan kazanç

MADDE 28. — Entegre devre topoğrafyası hak sahibinin uğradığı zarar, sadece fiilî kaybın değerini değil, ayrıca tescilden doğan haklara tecavüz dolayısıyla yoksun kalınan kazancı da kapsar.

Yoksun kalınan kazanç, zarar gören hak sahibinin seçimine bağlı olarak aşağıdaki değerlendirme usullerinden birine göre hesap edilir:

- Tecavüz edenin rekabeti olmasaydı, entegre devre topoğrafyası hak sahibinin entegre devre topoğrafyasını kullanması ile elde edebileceği muhtemel gelire göre.

b) Tecavüz edenin, entegre devre topoğrafyasını kullanmakla elde ettiği kazançta göre.

c) Tecavüz edenin, entegre devre topoğrafyasını bir lisans anlaşması ile hukuka uygun şekilde kullanmış olması hâlinde ödemesi gereken lisans bedeline göre.

Yoksun kalınan kazancın hesaplanmasında, entegre devre topoğrafyasının ekonomik önemi, topoğrafyadan doğan haklara tecavüz edildiği anda geçerlilik süresi ve tecavüz sırasında entegre devre topoğrafyasına ilişkin lisansların sayısı ve çeşidi gibi etkenler göz önünde tutulur.

Entegre devre topoğrafyası koruma hakkı üzerinde tasarruf yetkisi olan kişi, yoksun kalınan kazancın hesaplanmasında, bu maddede belirtilen değerlendirme usullerinden birini seçmişse mahkeme, ürünün üretilmesi için entegre devre topoğrafyasının ekonomik bakımdan önemli bir katkısının bulunduğu kanaatine vardığı takdirde, kazancın hesaplanmasında makul bir payın daha eklenmesine karar verir.

Zamanaşımı

MADDE 29. — Entegre devre topoğrafyasından doğan haklara tecavüzden kaynaklanan özel hukuka ilişkin taleplerde, 818 sayılı Borçlar Kanununun zamanaşımına ilişkin hükümleri uygulanır.

Enstitü kararlarına karşı itiraz ve dava açılması

MADDE 30. — Başvuru sahibi Enstitü kararlarına karşı, kararın tebliğinden itibaren iki ay içerisinde yazılı olarak Enstitüye itirazda bulunabilir. İtiraz, Enstitü Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulunca incelenerek karara bağlanır.

Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulunun söz konusu kararlarına karşı, kararın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde görevli ve yetkili mahkemede dava açılabilir.

Görevli mahkeme

MADDE 31. — Bu Kanunda öngörülen davalarda görevli mahkeme ihtisas mahkemeleridir. Bu mahkemeler tek hakimli olarak görev yaparlar. Asliye hukuk ve asliye ceza mahkemelerinden hangilerinin ihtisas mahkemesi olarak görevlendirileceğini ve bu mahkemelerin yargı çevresini, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu belirler.

Enstitünün bu Kanun hükümlerine göre aldığı bütün kararlara karşı açılacak davalarda ve Enstitünün kararlarından zarar gören üçüncü kişilerin Enstitü aleyhine açacakları davalarda görevli ve yetkili mahkeme, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen mahkemelerden, Ankara ihtisas mahkemeleridir.

Hükmün ilânı

MADDE 32. — Dava sonucunda haklı çıkan taraf, haklı bir sebebin veya menfaatinin bulunması hâlinde, masrafları karşı tarafa ait olmak üzere, kesinleşmiş kararın günlük gazete veya benzeri vasıtalarla tamamen veya özet olarak ilân edilmesini talep etme hakkına sahiptir. İlân hakkı, kararın kesinleşmesinden sonra üç ay içinde talep edilmezse düşer. İlânın şekli ve kapsamı mahkemece belirlenir.

Tecavüzün yokluğunun tespiti

MADDE 33. — Menfaati olan herkes, hak sahibine karşı dava açarak, fiillerinin entegre devre topoğrafyasından doğan haklara tecavüz teşkil etmediğine karar verilmesini talep edebilir.

Birinci fıkrada belirtilen davanın açılmasından önce, menfaati olanlar Türkiye'de giriştikleri veya girişecekleri sınaî faaliyetin veya bu amaçla yapmış oldukları fiilî girişimlerin entegre devre topoğrafyasından doğan haklara tecavüz teşkil edip etmediği konusunda hak sahibinden görüşlerini bildirmesini noter aracılığı ile talep edebilirler. Bu talebin kendisine tebliğinden itibaren hak sahibinin bir ay içinde cevap vermemesi veya verilen cevabın menfaat sahibi kişi tarafından kabul edilmemesi hâlinde, menfaat sahibi birinci fıkrada belirtilen talebi içeren davayı açabilir.

Bu dava, entegre devre topoğrafyasından doğan haklara tecavüzden dolayı kendisine karşı dava açılmış bir kişi tarafından açılmaz.

Dava, entegre devre topoğrafyası üzerinde hak sahibi bulunan ve Sicile kayıt edilmiş olan bütün hak sahiplerine tebliğ edilir.

Bu maddede belirtilen dava, hükümsüzlük davasıyla birlikte de açılabilir.

İhtiyatî tedbir talebi ve tedbirin niteliği

MADDE 34. — Bu Kanunda öngörülen davaları açan veya açacak olan kişiler, davanın etkinliğini temin etmek üzere görevli ve yetkili mahkemeden ihtiyatî tedbire karar verilmesini talep edebilir.

İhtiyatî tedbir, dava açılmadan önce veya dava ile birlikte ya da karar kesinleşene kadar istenebilir. İhtiyatî tedbir talebi, davadan ayrı olarak incelenir.

İhtiyatî tedbir, verilecek hükmün etkinliğini tamamen sağlayacak nitelikte olmalı ve aşağıda belirtilen hususları kapsmalıdır:

- Davacının entegre devre topoğrafyasından doğan haklarına tecavüz teşkil eden fiillerin durdurulması.
- Entegre devre topoğrafyasından doğan haklara tecavüz edilerek üretilen veya ithal edilen şeylere Türkiye sınırları içinde veya gümrük ve serbest liman veya bölge gibi alanlar dahil, buldukları her yerde el konulması ve bunların muhafazası.
- İleride doğması muhtemel bir zararın tazmini bakımından teminat verilmesi.

Uygulanacak hükümler

MADDE 35. — Tespit davaları ve ihtiyatî tedbirlerle ilgili olarak, bu Kanunda düzenlenmeyen hususlarda 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanır.

Gümrüklerde el koyma

MADDE 36. — Aynısının üretilmesi hak sahibinin yetkilerine tecavüz oluşturması nedeniyle cezayı gerektiren taklit mallara, ithalat sırasında hak sahibinin veya temsilcisinin talebi üzerine, gümrük idareleri tarafından 4458 sayılı Gümrük Kanununun 57 nci maddesi çerçevesinde işlem yapılır.

Gümrük idarelerindeki el koyma kararı, kararın tebliğinden itibaren on iş günü içinde esas hakkında ihtisas mahkemesinde dava açılmaz veya mahkemeden tedbir niteliğinde karar alınmazsa ortadan kalkar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Zorunlu Lisansın Genel Şartları ve Sona Ermesi

Zorunlu lisansın verilme şartları

MADDE 37. — Bir entegre devre topoğrafyasını, hak sahibinin izni olmaksızın bir kamu kurumunun veya üçüncü bir kişinin kullanmasına;

a) Kamu yararı, ulusal güvenlik, genel sağlık veya ulusal ekonominin diğer hayati sektörlerinin kalkındırılması nedenleri ile korunan bir entegre devre topoğrafyasının ticarî olmayan amaçlarla kullanılmasına ihtiyaç duyulması,

b) Korunan bir entegre devre topoğrafyasının, hak sahibince veya lisans hakkı sahibince gerçekleştirilen kullanım şeklinin, rekabeti ortadan kaldırıcı nitelikte olduğunun adlî ya da idarî makamlar tarafından tespiti hâlinde, bu menfi durumun ortadan kaldırılmasına ihtiyaç duyulması,

Koşullarından birinin mevcudiyeti halinde Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

Entegre devre topoğrafyası hak sahibinden sözleşmeye dayalı lisans talebinde bulunan bir kamu kurumu veya üçüncü kişi, makul ticarî koşullar dahilinde ve makul bir süre içinde talebinin kabul edilmemesi durumunda, kullanım hakkı için Enstitüye başvurabilir. Başvuruda, sözleşmeye dayalı lisans talebinde bulunulduğunu tevsik eden bilgi ve belgeler yer almalıdır. Enstitünün görüşü ve Enstitünün bağlı olduğu bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla, birinci fıkrada belirtilen esaslar dahilinde, zorunlu lisans verilerek kullanım hakkı tanınır. Olağanüstü hallerde ve aciliyet gerektiren durumlarda Bakanlar Kurulu kararı çıkarılması için bu fıkrada öngörülen koşulların yerine getirilmiş olması aranmaz.

Entegre devre topoğrafyasının kullanımının millî savunma, ulusal ekonominin hayatî sektörlerinin geliştirilmesi veya genel sağlık bakımından önemli olması hâlinde, zorunlu lisansın verilmesi teklifi Enstitünün bağlı olduğu bakanlık ile ilgili bakanlıklar tarafından birlikte hazırlanır. Millî savunma bakımından önemli olması dolayısıyla, zorunlu lisans verilmesine ilişkin karar, entegre devre topoğrafyasının bir veya bir kaç işletme tarafından kullanılması ile sınırlandırılabilir.

Bu madde kapsamında tanınan entegre devre topoğrafyasının kullanımı, kapsam ve süre bakımından yetkili kılındığı amaçla sınırlı ve sadece iç piyasanın talebini karşılayacak nitelikte olmalıdır.

Söz konusu bu hak inhisarî değildir. Bu kullanım hakkının verilmesi hâlinde, entegre devre topoğrafyası hakkı sahibine, gerçek değere esas kullanım bedeli ödenir. Kullanım bedeli Bakanlar Kurulunun verdiği yetkinin ekonomik değeri ve uygulandığı yerde rekabeti ortadan kaldırıcı uygulamaları telafi etme ihtiyacı göz önüne alınarak, yönetmelikte düzenlenecek esaslar çerçevesinde Enstitüce belirlenir. Kullanım bedelini kullanım hakkı sahibi öder.

Bakanlar Kurulu kararı ile üçüncü kişiye verilen kullanım hakkı devredilebilir. Ancak bu devrin yapılabilmesi için, işletmenin tümünün ya da sadece bu kullanımdan yararlanan kısmının devredilmesi gerekir. Taraflardan birinin talebi halinde devir, Enstitü tarafından Sicile kayıt edilir. Sicile kaydedilmeyen devir üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez.

Kullanım hakkı sahibi, alt lisans veremez. Bu amaçla yapılan işlem geçersiz sayılır.

Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen hâllerde, kullanım hakkının verilmesi durumunda dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz.

Zorunlu lisansın sona ermesi

MADDE 38. — Zorunlu lisansın verilme kararına neden olan hâlin ortadan kalktığı ve yeniden gerçekleşmesinin mümkün bulunmadığı durumlarda, entegre devre topoğrafyası hak sahibinin talebi, Enstitünün uygun görüşü ve Enstitünün bağlı olduğu bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca zorunlu lisansın iptaline karar verilebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Cezalar ve Şikâyet Hakkı

Hakka tecavüz hallerinde uygulanacak cezalar

MADDE 39. — Aşağıda yazılı fiilleri bilerek işleyenler bir yıldan iki yıla kadar hapis ve onmilyar liradan yirmimilyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar:

a) Entegre devre topoğrafyası hakkı sahibi olarak belirtilmesi gereken kimlik bildirimini gerçeğe aykırı olarak yapanlar.

b) Korunan bir entegre devre topoğrafyasının, korunan bir entegre devre topoğrafyasını içeren entegre devrenin ya da koruma altında olan bir entegre devre topoğrafyasını içeren ürünün veya ambalajının üzerine konulmuş entegre devre topoğrafyası koruması olduğunu belirten işareti yetkisi olmadan kaldıranlar.

c) Kendilerini haksız olarak entegre devre topoğrafyası başvurusu veya entegre devre topoğrafyası hakkı sahibi olarak gösterenler.

Aşağıda yazılı fiilleri işleyenler hakkında, iki yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmimilyar liradan otuzmilyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur:

a) Hakkı olmadığını veya tasarruf yetkisi bulunmadığını bilmesi gerektiği hâlde, bu Kanunun devir, intikal, rehin ve haciz ile ilgili maddelerinde yazılı haklardan birini veya bu hakla ilgili lisansı başkasına devreden, veren, rehnedeni ya da bu haklar üzerinde herhangi bir tasarrufta bulunanlar.

b) Korunan bir entegre devre topoğrafyası hakkının sahibi olmayan veya koruma süresi biten veya entegre devre topoğrafyası hakkı hükümsüz kalan veya entegre devre topoğrafyası korumasından doğan hakkı sona erdiği halde; kendisinin veya başkasının imal ettiği veya satışa çıkardığı eşyaya veya ambalajlarına veya ticarî evrakına veya ilânlarına, hukuken korunan bir entegre devre topoğrafyası koruma hakkı ile ilgili olduğu kanısını uyandıracak şekilde işaretler koyanlar veya bu amaçla yazılı ve görsel basındaki ilân ve reklamlarda bu tarz yazı, işaret veya ifadeleri kullananlar.

11 inci maddenin (a) ve (b) bentlerinde sayılan fiilleri işleyenler hakkında, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve yirmimilyar liradan otuzmilyar liraya kadar ağır para cezasına, ayrıca işyerlerinin bir yıldan iki yıla kadar kapatılmasına ve aynı süre ticaretten menedilmelerine hükmolunur.

Bu maddede yazılı fiillerin tekerrürü hâlinde, yukarıdaki cezalar yarı oranında artırılarak hükmolunur.

Yukarıda yazılı suçlar, hizmetlerini yaptıkları sırada bir işletmenin çalışanları tarafından doğrudan doğruya veya emir üzerine işlenmişse, çalışanlar ile birlikte suçun işlenmesine mani olmayan işletme sahibi, müdür veya temsilcisi ve hangi unvan ve sıfatla olursa olsun işletmeyi fiilen yöneten kişi de aynı şekilde cezalandırılır.

Bir tüzel kişinin işleri yürütülürken bu maddede sayılan suçlardan biri işlenirse tüzel kişi, masraflar ve para cezasından müteselsilen sorumlu olur. Fiile iştirak edenler hakkında, olayın mahiyetine göre 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 64, 65, 66 ve 67 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

Bu maddede sayılan suçlardan dolayı kovuşturma yapılması şikâyete bağlıdır.

Şikâyet hakkına sahip olanlar

MADDE 40. — Entegre devre topoğrafyası korumasından doğan hakları tecavüze uğrayandan başka, 24 üncü maddede sayılanlar dışında kalan suçlarda Enstitü; entegre devre topoğrafyası hakkı sahibi olarak belirtilmesi gereken kimlik bildiriminin gerçeğe aykırı olarak yapılması ile korunan bir entegre devre

topoğrafyası hakkının sahibi olmayan veya koruma süresi biten veya entegre devre topoğrafyası hakkı hükümsüz kalan veya entegre devre topoğrafyası korumasından doğan hakkı sona eren bir kişinin; kendisinin veya başkasının imal ettiği veya satışa çıkardığı eşyaya veya ambalajlarına veya ticarî evrakına veya ilânlarına, hukuken korunan bir entegre devre topoğrafyası koruma hakkı ile ilgili olduğu kanısını uyandıracak şekilde işaretler koyması veya bu amaçla yazılı ve görsel basındaki ilân ve reklamlarda, bu tarz yazı, işaret veya ifadeleri kullanması durumlarında 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanun ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve tüketici dernekleri de şikâyet hakkına sahiptir. Şikâyetin fiil ve failden haberdar olma tarihinden itibaren iki yıl içinde yapılması gerekir.

Bu kapsamdaki suçlarla ilgili şikâyetler acele işlerden sayılır.

Bu madde hükümlerinin uygulanmasında 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 344 üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendi uygulanmaz.

Bu Kanun hükümlerine göre başvuru veya tescilden doğan haklara tecavüz dolayısıyla üretilmesi cezayı gerektiren eşya ile bu eşyaları üretmeye yarayan araç, gereç, cihaz, makine gibi vasıtaların zaptedilmesi veya el konulması veya yok edilmesinde 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesi hükmü ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Yönetmelik

MADDE 41. — Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Enstitü tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Yürürlük

MADDE 42. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 43. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.